

## CAPITOLUL II. FERESTRE SPRE VIITOR

### II.1. PROVOCĂRILE VIITORULUI

Prof. Marieta Panțâru

#### A. Educația permanentă

- propusă de Memorandum-ul Uniunii Europene -

„Pentru fiecare om, viața sa, notează Comenius, este o școală, de la leagăn până la mormânt”.

*Educația permanentă* constituie un răspuns specific la dinamismul existențial, un mod al omului de a se elibera de tensiuni, de crize, de surprizele profesionale neplăcute. Ea are un caracter anticipativ și se bazează pe ideea că într-o societate democratică fiecare învață de la fiecare” (Văideanu, 1988).

Înscrierea învățământului din perspectiva educației permanente trebuie făcută atât prin conținuturile stipulate, metodele de predare și evaluare, dar și prin proliferarea unor obiective cu puternice conotații formative. Dacă învățământul tradițional pune accentul pe transmiterea de cunoștințe, formarea de priceperi, obișnuințe și cultivarea unor atitudini și capacități intelectuale, astăzi această ordine trebuie inversată. Pe primul loc trebuie să se plaseze formarea de atitudini și capacități spirituale, după care urmează formarea de priceperi și deprinderi și la urmă se plasează transmiterea de cunoștințe. Metodologia didactică trebuie să potențeze activizarea elevilor și implicarea directă a acestora în învățare și evaluare. Dar profesorul trebuie mai întâi pregătit pentru a imprima elevilor nevoia de a se educa permanent. Însăși școala este într-o continuă schimbare. Există numeroase scenarii despre școala viitorului. Majoritatea lor gravitează în jurul noului curriculum, care ar încorpora competențe și abilități de bază, necesare tuturor elevilor în variate domenii cum ar fi: cunoștințe despre sine; cunoștințe despre alții; capacități de învățare; predispoziția de a învăța continuu; responsabilitate ca membru al comunității; sănătate mintală și fizică; creativitate și productivitate; participare activă în viața economică și socială; capacitate de a inova.

Dintre tendințele școlii amintim: *Școala experimentală*, *Școala activă*, *Școala incluzivă*.

*Școlile experimentale* asumă și promovează sistematic un nou model de profesionalizare didactică, unul în care teoria și aplicația să fie solidare, nu solitare. Școala experimentală este zona

de inițiere și înfăptuire a unor mari proiecte, care articulează cercetare-aplicare. Aici sunt gestionate proiectele de tip cercetare aplicare sau cercetare-acțiune. Școlile experimentale integrează dimensiunea didactică și de creație, de cercetare pedagogică și metodologică a profesorului contemporan la toate nivelurile sistemului educațional.

*Școala activă* are la bază câteva principii, cum ar fi: principiul activității proprii; principiul activității practice; principiul intuiției, principiul educației naturale. Educația pentru o viață autonomă și activă nu se poate face decât prin activitate proprie. Pentru a provoca activitatea proprie a școlarilor, educatorul va avea grijă ca ori de câte ori prezintă elevilor o ocazie de lucru, aceasta să corespundă puterilor și intereselor elevului, așa încât activitatea lui să aibă cât mai mult cu putință caracterul spontaneității. Școala activă nu elimină efortul, dar nici nu apelează la mijloace artificiale pentru a produce interesul. Școala va oferi elevilor multiple ocazii de activitate proprie, în care se împletesc efortul cu plăcerea. Educatorul va avea doar rolul să pună elevii pe drumul activității corespunzătoare puterilor lor, să le dea instrumente de lucru și să-i lase pe ei înșiși să desăvârșească lucrarea, oricâte eforturi ar cere aceasta.

*Școala incluzivă* este o școală pentru toți. Educația pentru toți se referă la trei concepte fundamentale: Acces; Participare; Calitate. Accesul cere asigurarea condițiilor de acces fizic, social și societal la toate categoriile de copii fără nici o discriminare. Participarea cere schimbarea relației educative centrale către independență și responsabilizarea copilului de la vârste mici. Calitatea certifică nevoia alegerii unor metode care să satisfacă progresul uman și tehnic al epocii noastre. Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare și are drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Abordarea educației incluzive este o abordare curriculară. Ea afirmă rolul fundamental pe care îl joacă curriculum-ul școlar, flexibil și deschis, în dezvoltarea unor practici educaționale adecvate pentru a răspunde cerințelor variate ale copiilor.

Dintre caracteristicile care definesc abordarea curriculară amintim: se adresează tuturor copiilor fără excepție; pune în centru actului educativ copilul cu nevoile / cerințele (particularitățile) lui, nu problema ca atare; consideră că toți copiii pot întâmpina la un moment

dat probleme în procesul de învățare.

Această viziune curriculară determină nevoia aplicării unor strategii adecvate, de tip incluziv. Strategiile incluzive se referă la folosirea metodelor participative și active ale pedagogiei: problematizare, rezolvare de probleme, descoperire, echipa de profesori, învățarea în pereche, lucrul, învățarea în grup, învățarea prin cercetare și investigare individuală și în grup, asaltul de idei, folosirea întrebărilor divergente, conversația euristică, luarea de decizii și negocierea soluțiilor, rezolvarea creativă a conflictelor, jocul de rol, etc.

Strategiile educației școlare de tip incluziv concep învățarea ca un fenomen dinamic și complex, acordă prioritate acestuia față de predare și consideră relația profesor elev interactivă.

Ca o concluzie, educația incluzivă este:

- o direcție de politică globală, la nivel internațional, național, local;
- o orientare a practicilor de învățare/predare în timpul demersului didactic.

Educația pentru viitor devine prioritate.

## B. Globalizarea educației

Educația reprezintă o prioritate de prim ordin a Guvernelor din toate țările europene, cu toate că structura sistemului de educație diferă considerabil de la o țară la alta.

Uniunea Europeană constituie în această privință numai un forum de idei și bune practici și nu are o politică comună în ceea ce privește educația, rolul său fiind de a crea un sistem de cooperare între statele membre, lăsând la latitudinea fiecărei țări modul de organizare și conținutul sistemului de educație și formare profesională.

Construirea unei Europe bazate pe cunoaștere a fost inițiată prin stabilirea unor linii directoare pentru 2000 - 2006, ce au drept scop:

- formarea unor politici bazate pe cunoaștere (inovare, cercetare, educație și formare profesională);
- ridicarea nivelului cunoștințelor și îndrumării cetățenilor Europei pentru a promova ocuparea forței de muncă.

Consiliul Europei (martie, 2001) propunea o „metodă deschisă de coordonare” prin care se pot face analize comparative referitoare la calitatea și relevanța programelor de formare și predare

generalizarea rezultatelor proiectelor- pilot de succes.

Performanțele ce se doresc până în 2010 sunt:

- reducerea cu 10% a procentului de abandon școlar;
- creșterea cu cel puțin 15% a numărului total de licențiați în matematică, știință, tehnologie;
- cel puțin 85% dintre tinerii de 22 de ani să fie absolvenți de liceu;
- cel puțin 12,5% din populația activă a luat parte la activitatea de formare.

România s-a angajat să promoveze politici compatibile cu cele europene privind egalitatea de șanse, asigurarea mobilității în învățământul superior, educația în limbi străine, nediscriminarea pe criterii etnice și rasiale, utilizarea tehnologiilor educaționale, învățământul la distanță și formarea continuă.

Introducerea de tehnologii de ultimă oră (IT) și standardizarea internațională a Sistemului Educațional va permite globalizarea procesului de învățământ și promovarea „educației durabile”.

Conform DEX, standardul este o normă care stabilește cerințe legate de însușirile unui proces pentru a fi comercializat și utilizat.

Standardizarea Sistemului Educațional facilitează integrarea valorilor naționale tradiționale și actuale în cele europene și mondiale, precum și accesul rapid la acestea, cu costuri minime. Totodată favorizează dezvoltarea profesională și organizațională la nivel local, regional, național și internațional.

Standardizarea managementului educațional este o dovadă a orientării și alinierii acestuia la învățământul european modern și la globalizarea educației. În cadrul Sistemului Educațional, școala este un subsistem subordonat acestuia, este o organizație viabilă a cărei „produs de fabricație” este învățarea, indispensabilă individului uman. Școala este un furnizor de educație și formare de abilități și competențe. Ea nu produce bunuri și servicii palpabile, dar îi învață pe toți cum să le producă pentru a exista, a se dezvolta și a evolua.

La nivel național a fost inițiat de către MEC un proiect ce se derulează în prezent prin două programe SEI (Sistem Educațional Informatizat) și AEL (Asistent Educațional pentru Licee), care urmăresc dotarea cu tehnologie de ultimă oră, informatizarea și standardizarea sistemului educațional.

Utilizarea acestor programe nu înseamnă înlocuirea profesorului sau a prestației sale didactice, ele pot fi folosite în mod complementar sau suplimentar, dar frecvent.

### C. Creșterea calității actului educațional

Ne aflăm într-o o lume în schimbare și trebuie să mergem în sensul schimbării. Nu este ușor, pentru că asta presupune să renunțăm la multe lucruri pe care le socotim a fi foarte bune. S-au schimbat așteptările elevilor (care doresc mai multe lucruri practice decât abstracte) și așteptările societății (e necesară pregătirea resurselor pentru o piață a muncii libere și competitive). Asemenea așteptări implică o pregătire continuă din partea noastră.

Școala trebuie să asigure dezvoltarea sistemului educațional. Și pentru asta e nevoie ca școala să devină:

- din una reproductivă, una productivă;
- din una consumatoare de fonduri, în una producătoare de resurse (informaționale, de cunoaștere);
- din una cu responsabilități exclusiv centrale, în una cu responsabilități comunitare;
- din una de executant al deciziilor centrale lipsit de responsabilități, în una de decident cu depline responsabilități.

Toate aceste așteptări ale elevilor și ale societății trebuie cunoscute și transformate în realități numai de cei care au înțeles și au acceptat schimbarea ca pe un lucru firesc și necesar. Sigur, nu o schimbare de dragul schimbării, ci una care, reținând tot ce e valoros în învățământul românesc, construiește mai departe, pentru o societate viitoare. Și în acest proces schimbarea mentalităților, a unor practici rutiniere sunt lucruri de maximă importanță. Suntem obligați să inovăm și să nu uităm că și copii sunt inovatori!

Schimbările din sfera învățământului românesc, reforma curriculară, descentralizarea sistemului prin creșterea autonomiei unităților de învățământ sunt câteva elemente care au schimbat rolul cadrelor didactice.

Din perspectiva integrării României în Uniunea Europeană este necesar ca educatorii să realizeze următoarele competențe:

- de comunicare în limba maternă;
- de comunicare într-o limbă străină;
- aplicarea matematicii, științei și tehnologiei prin activități concrete;
- de utilizare a calculatorului, pentru a obține, a crea, a schimba informații și competențe;

- a învăța să înveți pe sine și pe alții (disponibilitatea de a ordona procesul de învățare, de a folosi eficient timpul, de a asimila și procesa cunoștințe noi);

- competențe interpersonale și civice;

- competențe de a accepta schimbarea, de a accepta inovația.

Vă propun să ne gândim împreună la rolurile pe care trebuie să le „interpreteze” un cadru didactic dăruit carierei. Un astfel de cadru didactic este:

- ☐ creator de curriculum:

- creează situații de învățare pornind de la programa școlară, elaborând documente școlare adaptate nivelului de vârstă și pregătire al elevului;

- dezvoltă programa școlară, care poate fi abordată într-o manieră integrată croscurriculară;

- mediază relațiile elevului cu sursele de învățare, îi învață tehnicile de muncă intelectuale;

- ☐ consilier

- încurajează stilurile și parcursurile personale de învățare, realizând în felul acesta individualizarea învățământului;

- susține dezvoltarea aptitudinilor personale, descoperă și susține talente;

- oferă instrumente de autocunoaștere, îi îndeamnă pe elevi la aplicarea maximei socratice „cunoaște-te pe tine însuți”;

- ☐ moderator

- moderează relațiile dintre elevi din perspectiva comunicării și a comportamentului civic, îi învață să lucreze în grup și să-și asume roluri de echipă;

- ☐ partener

- colaborează cu fiecare elev sau grup de elevi în realizarea demersului didactic;

- ☐ evaluator

- propune criterii de evaluare, dând și elevilor posibilitatea să se evalueze;

- proiectează demersuri diagnostice, pe baza testelor predictive, fiind capabil să stabilească parcursuri individuale de învățare;

- ☐ model

- reprezintă pentru elevi un exemplu de comportament civilizat.

**Bibliografie:**

- Vasile Chiș, Activitatea profesorului între curriculum și evaluare, Cluj, 2001  
 Ioan Bontaș, Pedagogie, București, 1996  
 I.C. Petrescu, O școală pentru democrație, București, 1998  
 D.P. Păcurar, De la aspirații și idealuri profesionale la viitor, București, 1983  
 E. Stancu, Reforma învățământului, București, 1999  
 I. Jinga, Managementul învățării, București, 2001  
 Comisia Comunității Europene Memorandum privind învățarea permanentă, Bruxelles, 2000  
 Sorin Cristea, Studii de pedagogie generală, București, 2004  
 Venera Mihaela Cojocar, Educație pentru schimbare și creativitate, București, 2004

**II.2. EDUCAȚIA PENTRU O DEVENIRE DURABILĂ****Prof. Florina PAȘCANU**

*Trăim nu doar în primul deceniu al unui nou mileniu calendaristic, ci și într-un moment de criză, în care omenirea are de ales între a fi și a nu mai fi, între speranța continuării vieții pe această planetă și dispariția ei.*

*Cu alte cuvinte, nu Dumnezeu va provoca sfârșitul lumii, ci însăși civilizația umană, dacă va continua să-și utilizeze liberul arbitru încercând să impună naturii rolul de sclavă, așa cum a procedat, în decursul istoriei, cu confracții săi mai slabi.*

*În acest context, educația pentru o devenire durabilă devine o prioritate absolută pentru întreaga societate umană -actuală și viitoare.*

**MENTALITATE DE COOPERARE,  
 NU MENTALITATE DE DOMINARE !...**

Ecologia a apărut ca știință acum câteva decenii, atunci când urmările relațiilor dintre om și celelalte viețuitoare, dintre el și mediul înconjurător (fizic, social, psihic) au început să devină dezastruoase. Sunt, deci, deja, câteva decenii de când savanții și ecologiștii au început lupta pentru salvarea unor situații, a unor specii animale și vegetale pe cale de dispariție, pentru stoparea sau măcar limitarea dezechilibrelor ecologice pe cale de a se produce. S-au înregistrat și

o serie de rezultate, dar ele nu pot fi decisive decât dacă se realizează o schimbare radicală a societății noastre. Acest lucru nu e posibil decât prin transformarea mentalității umane actuale, mentalitate de consum, de exploatare, de competiție, de violență, mentalitate a solitudinii, ce exaltă megalomania grandiosului ridicat pe ruinele naturii. O nouă mentalitate, ecologică - a unității diferențelor, a egalității prin colaborare- trebuie să-i ia locul. E un lucru greu de realizat, dat fiind că mentalitatea (ansamblu de obiceiuri intelectuale, credințe, comportamente) se formează în timp îndelungat și se transmite de la generație la generație. Ea are însă un impact hotărâtor asupra perspectivelor unui individ, ale unei națiuni, ale unei civilizații: e punctul lor de plecare, motorul lor. Poate fi și punctul lor terminus, dacă ne gândim la pulsul actual al vieții planetei.

### **ȘCOALA ȘI EDUCAȚIA ECOLOGICĂ**

În ultimul timp, politica ecologică se regăsește în majoritatea programelor de guvernare, iar școlii, ca principală instituție socială de educație îi revine un loc primordial în formarea noii mentalități. Rezoluția adoptată în 1993, de Parlamentul european, de exemplu, indică statelor membre

- integrarea dimensiunii ecologice în toate sistemele educației naționale, la toate nivelele;
- dezvoltarea programelor de formare a educatorilor;
- crearea și dezvoltarea centrelor de cercetare și de formare a adulților în materie de mediu (formare continuă);
- crearea și dezvoltarea centrelor de cercetare și de formare interdisciplinare în domeniul educației pentru mediu;
- stabilirea unei rețele de schimb între diferitele persoane ce lucrează în aceste sectoare.

În ceea ce privește inițiativele propuse, pot fi citate organizarea și conducerea unor acțiuni educative în școală, organizarea săptămânii naționale de educație pentru mediu, consacrată unor proiecte și lucrări ale tinerilor și activitatea de sensibilizare condusă de comitetele de pe teren.

Strategia educației pentru mediu presupune coordonarea unor momente pregătitoare (sensibilizarea prin cunoaștere și înțelegere, formarea de competențe în acest sens) și a unor acțiuni, în vederea atingerii unui scop: formarea de reflexe, atitudini și comportamente bazate pe responsabilitatea individuală față de mediu.

Nu numai disciplinele din aria limbă și comunicare, ci și toate celelalte discipline de învățământ au posibilitatea de a contribui la

formarea mentalității ecologice. Se pot organiza, de asemenea:

- acțiuni de plantare de puieți, în zone cu alunecări de teren
- excursii în al căror program să fie incluse nu doar muzee și monumente ridicate de mâna omului, ci și atracții naturale (rezervații de floră și faună, peisaje diverse...), sau/și zone degradate ca urmare a urbanizării necontrolate, a deversării de reziduuri diverse..., excursii *ecologice*

- vizite la restaurante ce aplică regula celor 3 R, la întreprinderi ce reciclează/ fabrică diferite produse din deșeuri sau vizionări de filme ce prezintă asemenea întreprinderi

- acțiuni de colectare de deșeuri, cercuri /concursuri de confecționare de jucării, obiecte decorative / cu întrebuințări practice din deșeuri.

(Un cerc de acest tip a funcționat în anul școlar 2004/ 2005 în Școala Nr. 10, Suceava, iar un astfel de concurs a fost lansat la jumătatea lunii mai 2005, de canalul T.V. *Jetix România*, în colaborare cu revista *Terra Magazin* și *U.P.C./Astral* pentru copii între 6 și 14 ani.)

- luarea spre îngrijire a unor parcuri sau activități de tipul *Fiecare are grijă de floarea lui* - căreia-i poate da un nume, pe care o udă în fiecare zi, adresându-i câteva cuvinte bune, câteva gesturi frumoase. Se poate chiar redacta un mic jurnal, cuprinzând observații referitoare la comportamentul plantei.

- discoteci cu muzica dată la un nivel mediu, pentru evitarea poluării sonore

- spectacole, la care să fie invitați și părinții (pentru popularizare, sensibilizarea adulților, educația lor) ș.a.m.d.

Multe asemenea acțiuni au fost organizate, de altfel, în școala noastră, mai ales după înscrierea în *Programul Eco-Școală*, eforturile sale fiind recompensate prin decernarea, în 2005, a Steagului Verde. Important e ca, după colectarea de deșeuri, din când în când, măcar, să li se spună tinerilor *cât, unde și ce s-a realizat din respectivele deșeuri* sau ca unele parade de modă cu haine de hârtie să se transforme în micro-manifestații eco. La fel de important mi se pare ca îngrijirea parcului să nu se facă doar în timpul săptămânii ecologiei și ca mass media să fie mai atentă la indivizii și conduitele pe care le impune ca modele...

Mentalitatea ecologică e strâns legată de însăși reconsiderarea speciei umane, de înțelegerea diferențelor ce există între indivizi și popoare, de acceptarea și respectarea acestor diferențe, de iubirea aproapelui. E cooperare, conservare, interdependență, responsabilitate, flexibilitate, asociere...

## Bibliografie

-Buneanu, Constantin, Călinescu, Emi -*Elemente de ecologie umană*, București, E.Șt. Și Enciclop., 1982.

-Livadă, M., Pricop, M. -*Cei trei R de aur*, București, E.Șt. Și Enciclopedică, 1984.

## II.3. LIMBA ȘI CULTURA NAȚIONALĂ ÎN PERSPECTIVA GLOBALIZĂRII

Prof. Florina Pașcanu

*1 ianuarie marchează, în 2007, nu doar primul pas într-un nou an, ci și intrarea României în Uniunea Europeană. Moment de răscruce pentru întreaga țară, cerând sacrificii, un număr de ani, majorității populației, dar oferind, în schimb, o nouă treaptă în evoluție, ea nu e decât o clipă dintr-o nouă globalizare, de felul celor prin care poporul nostru a mai trecut, în cursul istoriei sale, de felul celor prin care va mai trece, în viitor.*

*Ce se va întâmpla cu limba, cu cultura noastră ?*

*E o întrebare pe care și-au pus-o (sau și-o pun) mulți.*

## MULTILINGVISMUL ȘI POLITICA LIMBILOR OFICIALE ÎN VIZIUNEA UNIUNII EUROPENE

*Unitate în diversitate  
-deviza Uniunii Europene-*

Să răsfoim puțin documentele Uniunii Europene referitoare la limbi, precum și comentariile pe marginea acestora, consultabile pe Internet și să vedem ce reiese din ele...

Deviza U.E. este *Unitate în diversitate*, iar primul simbol al diversității europene este acela al limbilor, ca marcă a identității individuale și expresie a culturii proprii, al cărei tezaur îl poartă în sine. De aceea, stima și respectul față de limba și cultura celui alt sunt înscrise în *Carta drepturilor fundamentale* a Uniunii (art. 22).

După cum observă, însă, specialiștii francezi de la C.N.R.S., politica limbilor oficiale reprezintă un compromis între principiul recunoașterii limbilor naționale și un *principiu de economie*, care reduce diversitatea, în scopul simplificării comunicării.

Astfel, la nivelul instituțiilor europene ce constituie legătura dintre societățile naționale și U. E. (Parlamentul, Consiliul, Curtea de justiție), lucrările se *pot* desfășura în toate limbile oficiale (adică în

limbile tuturor statelor membre). Pentru aceasta e necesară prezența unui număr mare de traducători și interpreți. În lipsa acestora, sau pentru economie de timp (mai ales), se *acceptă* comunicarea prin intermediul unor limbi de circulație (releu).

Iată o perfectă ilustrare a compromisului la care ne refeream, în care accentul cade/ va cădea, probabil, din ce în ce mai mult, pe principiul economiei, chiar dacă folosirea limbilor-releu are drept consecință multiplicarea surselor de neînțelegere dintre cele trei limbi implicate în situația de comunicare (datorate nuanțelor diferite ale fiecăreia dintre ele).

Instanțele europene cele mai integrate, precum Comisia europeană și Curtea de conturi, lucrează, *potrivit principiului economiei*, în trei limbi (engleză, franceză, germană), ceea ce duce, de fapt, la progresul a două limbaje: engleza, prima limbă utilizată la ora actuală, la nivel mondial, în schimburile economice, științifice și în relațiile cu lumea nehispanică- și jargonul comunitar, rezultat al interacțiunii cotidiene între locutori ce au mai mult de 20 de naționalități diferite. Acest jargon, numit *Franglais*, *FrenGLISH*, *Spanglés...* sau, mai potrivit, *Eurospeak*, se dezvoltă în detrimentul practicilor lingvistice naționale, antrenând o problemă de înțelegere /interpretare nu prea fericită a conceptelor europene (dintre care, nu în ultimul rând, a conceptului de mentalitate ecologică).

Diversitatea caracterizează cu adevărat doar comunicarea cotidiană a locutorilor din diferitele comunități lingvistice. Pentru a încuraja statele membre să dezvolte și să consolideze competențele lingvistice ale cetățenilor lor, Comisia europeană a conceput *Cartea albă*, în care precizează că acestea contribuie la „întărirea sentimentului de apartenență la Europa, în bogăția și diversitatea sa culturală și la înțelegerea între cetățenii europeni. Plurilingvismul este un element constitutiv atât al identității și al cetățeniei europene cât și al *societății cognitive*.” De altfel, un sondaj Eurobarometru, realizat în anul 2000, având drept temă multilingvismul european, evidențiază faptul că circa 45% dintre europeni sunt capabili să converseze și în altă limbă decât cea maternă. Este, însă, un procentaj mediu, căci între statele a căror populație a fost supusă sondajului există diferențe: aproape toți luxemburghezii sunt plurilingvi, de exemplu, același lucru se poate spune despre 80% dintre locutorii Țărilor-de-Jos, ai Danemarcei și ai Suediei, în timp ce, în cazul populației Marii Britanii, ai Irlandei și ai Portugaliei procentul plurilingvilor e de doar 30%. (Diferențele pot fi ușor explicate dacă se face o incursiune în istoria acestor state).

Planul de activitate pentru perioada 2004-2006, al *Comisiei europene pentru învățarea limbilor și diversitate lingvistică*, precum și Planul de activitate referitor la procesul de *educație și formare 2010*, evidențiază și ele importanța dezvoltării competențelor lingvistice, considerate competențe-cheie pentru creșterea mobilității și a schimburilor regionale cu lumea exterioară, pentru înțelegerea mutuală și toleranța reciprocă, în contextul progresului și al dezvoltării continue.

*Cadrul European Comun de Referință (C.E.C.R.)* pentru limbi definește ameliorarea învățării limbilor străine ca obiectiv specific al obiectivului strategic global de deschidere a sistemului de educație și formare spre lumea exterioară și stabilește principalele direcții de acțiune, pe domenii de activitate: însușirea a cel puțin două limbi străine în perioada școlarității, începând cu vârsta cea mai fragedă, predarea-învățarea unei/mai multor materii într-o limbă străină, educația de-a lungul întregii vieți, e-learning, schimburi de profesori, portofoliul european,... ). Cifrele-cheie publicate în 2005 de unitatea europeană a Eurydicei, în urma unui sondaj efectuat în statele-membre ale U.E., demonstrează că au fost înregistrate, deja, unele rezultate pozitive în acest sens.

U.E. a finanțat -și va finanța în continuare- traducerile, crearea de cursuri și de C.D.-uri pentru învățarea limbilor străine, un *Birou european* și o serie de agenții pentru limbile mai puțin răspândite, precum și o serie de programe ca: *Lingua* - primul de acest gen, în 1990 - *Socrates*, *Comenius*..., care vor fi urmate de *Grundtvig*, *Cultură 2007*, ... Proiectele de înfrățire a școlilor sau a orașelor, schimburile de tineri, acțiuni de tipul *serviciului voluntar european* sau a *școlii șanse* favorizează și ele multilingvismul și contribuie la formarea noii mentalități ecologice, fără de care nu va exista nici un viitor pentru Planeta Albastră...

## LIMBA ȘI CULTURA NAȚIONALĂ LA RĂSCRUCE ? ...

*Urmașilor mei Văcărești,  
Las vouă moștenire  
Creșterea limbii românești  
Și-a patriei cinstire.*

*I. Văcărescu*

Tabloul pe care l-am prezentat nu e cu totul nou. În decursul secolelor s-au succedat diferite limbi oficiale, nu doar în Europa, ci pe

tot globul (slava, latina, greaca, araba, chineza, japoneza, franceza, engleza, ...). De asemenea, au existat dintotdeauna jargoane de tipul actualului *Eurospeak*, mai ales în zonele portuare (și nu numai), ca și diferite limbi releu.

Acum avem în față, însă, cea mai spectaculoasă uniune de state din istorie, realizată de bună voie și pe baza unor principii superioare. Unii cercetători contemporani consideră că la ora actuală diversele civilizații naționale tind din ce în ce mai mult să se topească, pentru a constitui un aliaj în care vor domina trăsăturile culturilor susținute de o cultură înfloritoare. Această tendință e cu atât mai evidentă în sânul aceleiași arii culturale, care cuprinde mai multe civilizații naționale, ce au, în general, puncte comune și credințe învecinate, fiind cu atât mai capabile să se influențeze una pe cealaltă. Contactele dintre civilizații au întotdeauna drept efect irezistibilă difuziune a limbilor ce poartă cu ele tehnica, ideologia, un alt mod de viață și o altă viziune asupra lumii. Persuasive și lente, neviolente (în timp de pace) sau violente (în timp de război), ele au avut întotdeauna aceeași consecință: fie nașterea unei noi culturi și a unei noi limbi, fie triumful uneia dintre cele două asupra celeilalte, care dispare (permanent mor atâtea limbi pe glob).

Datorită instinctului de conservare al societăților, unele trăsături culturale rezistă, însă, asalturilor venite periodic din centrele expansioniste. În ele se află germenii acelor idei-forță cu caracteristici fixe, ce se regăsesc sub o formă mai mult sau mai puțin modificată de-a lungul generațiilor. Ele sunt transmise de la o generație la alta prin intermediul limbii și constituie însăși inima moștenirii. De aici - importanța pe care fiecare etnie o acordă limbii sale. De aici - faptul că statele naționale nu pot accepta chiar cu inima ușoară politica limbilor oficiale a U.E.

De aceea, multe dintre proiectele educative elaborate în cadrul programelor *Comenius* și *Socrates* includ învățarea *reciprocă* a limbilor vorbite în țările cărora le aparțin instituțiile de învățământ ce colaborează, indiferent de statutul acestora la nivel european/internațional.

Au fost instituite, de altfel, sărbători internaționale de tipul *Ziua Limbii Materne*, *Ziua Europeană a Limbilor...*, insuficient mediatizate (așa cum se întâmplă, în ultimul timp, și cu *Sărbătoarea Francofoniei*, de care se uită tot mai mult, în favoarea *Primăverii Europene*).

De altfel, *Ziua Europeană a Limbilor* se sărbătorește, în unele școli, prin spectacole prezentate doar în limbile studiate în școala

respectivă, care sunt, de obicei, *tot* limbile oficiale ale Europei (mai ales engleza), neglijându-se limba maternă a populației (și a *populațiilor*) din zonă.

Ca și mass-media a patra putere în orice stat- educatorii (mai ales profesorii de limba maternă, de limbi străine, de istorie,... dar nu numai ...), trebuie să realizeze, *ei*, în primul rând, că respectul și stima față de cultura și limba altora nu presupune snobism și cosmopolitism, ci merge mână în mână cu respectul față de propria limbă și, prin ea, față de propria cultură. *Ei înșiși* trebuie să interiorizeze, *înainte de a educa pe alții*, ideea că acela ce vorbește mai multe limbi e mai bogat, dar că e cu atât mai sărac acela care-și uită propria limbă, căci un popor amnezic nu-și poate găsi locul adevărat pe scena istoriei... Lor le revine sarcina de a educa tinerii astfel încât aceștia să devină nu numai buni cetățeni ai U.E., ci și buni români, buni italieni, buni polonezi ș.a.m.d.

## BIBLIOGRAFIE

- 1.-FICHOUE, J.-P.- **Enseigner les civilisations**, Paris. P.U.F., 1971
- 2.-\*\*\* **L'Europe, un espace multiculturel**, in *CNRS-Thema*, No. 1// 2° trim. 2003

## II.4. PLATFORMA DE eLEARNING AeL

Prof. Daniela Luculescu

Un sistem de eLearning (de formare la distanță sau educație virtuală) constă într-o experiență planificată de predare-învățare, organizată de o instituție ce furnizează mediat materiale, într-o ordine secvențială și logică pentru a fi asimilate de elevi în manieră proprie. Mediarea se realizează prin modalități diverse, de la material pe dischetă sau CD (eventual prin corespondență), la tehnologii de transmitere a conținuturilor prin Internet.

Sarcina educației și formării bazate pe noile tehnologii ale informației și comunicării nu este de a demonstra că are rezultate imediate într-o întrecere cu alte tipuri de sisteme educaționale, ci de a substitui o parte din structurile actuale cu un nou, probabil superior, spectru de performanțe, în întâmpinarea schimbărilor inerente ce au loc în cultură și civilizație.

Platforma de eLearning AeL (Advanced e-Learning) oferă

suport pentru predare și învățare, pentru testare și evaluare, pentru administrarea conținutului, monitorizarea procesului de învățământ și concepție curriculară.

În septembrie 2005, s-a instalat și în Școala Nr.10 un laborator IT (alcătuit dintr-o rețea de 10 calculatoare, un server, o imprimantă, un scanner și alte echipamente), în cadrul programului SEI inițiat de Ministerul Educației și Cercetării. Totodată s-a organizat și un curs de formare a cadrelor didactice din școală pentru utilizarea și administrarea rețelei AEL. Cei care nu au participat la acest curs au avut posibilitatea de a urma cursuri similare la C.C.D. Suceava.

S-au furnizat lecții electronice pentru mai multe discipline (matematică, limba română, biologie, chimie, fizică, geografie, istorie, tehnologie), lecții cu caracter puternic interactiv, care trezesc interesul elevilor. Au un design foarte clar, plăcut, care contribuie în mod semnificativ la înțelegerea conceptelor și fenomenelor prezentate.

Fiecare profesor poate să-și creeze propriile lecții sau teste, pe care să le folosească, apoi, importându-le în programul AEL.

Posibilitățile oferite de acest sistem pot schimba rolul și competențele profesorului.

Această nouă tehnologie comunicațională se impune din ce în ce mai mult. Rețelele interactive de calculatoare fac posibilă stocarea și livrarea unei mari cantități de informație către unul sau mai mulți receptori. Comunicarea este omnidirecțională, utilizatorul având rol activ.

Calculatorul s-a transformat într-un instrument de educare. Un argument important în acest sens îl găsim în teoriile recente referitoare la metodele de învățare. Astfel, elevul trebuie învățat „cum să învețe” adaptând mijloacele propuse la propriile capacități și abilități, este deprins mai degrabă să caute informația, folosind algoritmi preciși, decât să o rețină fără discernământ.

Programul AEL s-a impus ca un punct de referință al schimbărilor de fond în sistemul de învățământ, modalitate modernă de concepere și realizare a învățării.

## BIBLIOGRAFIE

- Jinga Ioan, Elena Istrati - *Manual de pedagogie*, Editura ALL, București, 2006;
- Bontaș Ioan - *Pedagogie* (tratat), Editura ALL, București, 2003